

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ “РОЯЛЬ КАНІН УКРАЇНА”
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ТА МЕДИЦИНИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТВАРИН І
ПТИЦІ ІМ. В.І. ЛЕВЧЕНКА**

Всеукраїнська науково-практична конференція

**“АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН:
ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

**присвячена 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук,
професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної
медицини України Левченка Володимира Івановича**

6–7 листопада 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 636.09:616.1/4-008.441.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор;
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук;
Варченко О.М., д-р екон. наук;
Димань Т.М., д-р с.-г. наук;
Царенко Т.М., канд. вет. наук;
Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук;
Мостипан О.В., відповідальний секретар

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні аспекти внутрішньої патології тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України Левченка Володимира Івановича, 6–7 листопада 2025 р., Білоцерківський НАУ. 156 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

тварин він був нижче норми), однак після введення препарату спостерігали його вірогідне збільшення до $123,3 \pm 3,8$ мкг/100 мл. ($p < 0,05$). Вміст Цинку в сироватці крові мав лише тенденцію до підвищення ($p < 0,5$).

Таким чином, застосування вітамінно-амінокислотного комплексу має достовірний профілактичний ефект щодо попередження А-, D-, E- і В-гіповітамінозів, нормалізації еритроцитопоезу, функціонального стану печінки та нирок, макро- і мікроелементного метаболізму жеребних кобил в умовах вирощування та спортивного і рекреаційного використання коней.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левченко В.І., Богатко Л.М., Безух В.М., Москаленко В.П. Мельник А.Ю. Застосування нових препаратів для лікування окремих внутрішніх хвороб тварин / Левченко В.І., Богатко Л.М., Безух В.М., Москаленко В.П. // Здоров'я тварин і ліки. 2015. Вип. 2.С. 14–18.
2. Shcherbatyy, A.G., Slivinska, L.G., Gutyj, B.V., Golovakha, V.I., Piddubnyak, O.V., Fedorovuch, V.L. (2017). The influence of a mineral-vitamin premix on the metabolism of pregnant horses with microelemetosis. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 8(2), 293–298. doi: 10.15421/021746.
3. Effects of dietary amino acid supplementation on measures of whole-body and muscle protein metabolism in aged horses / Christine M Latham, Ashley L Wagner, Kristine L Urschel // *J Anim Physiol Anim Nutr (Berl)* – 2019 Jan;103(1):283-294. doi: 10.1111/jpn.12992.
4. Effects of BCAA supplementation on plasma and mare's milk amino acid contents in Yili mares and growth performance of suckling foals / Xiang Ren, Yuheng Xue, Zhehong Shen, Xiaotian Liu, Xiaokang Chang, Jun Meng, Wanlu Ren, Jianwen Wang, Xinkui Yao, Yaqi Zeng // *Front Vet Sci*, 2025. 26:12:1602363. doi: 10.3389/fvets.2025.1602363.
5. A Carnitine-Containing Product Improves Aspects of Post-Exercise Recovery in Adult Horses / Sally E. Johnson, Madison R. Barshick, Madison L. Gonzalez, Julia Wells Riley, Megan E. Pelletier, Beatriz C. Castanho, Elayna N. Ealy // *Animals* 2023, 13(4), 657; <https://doi.org/10.3390/ani13040657>

УДК 636.4.09/.085.55:615.243.3

ТИШКІВСЬКА Н.В., канд. вет. наук,

ДП “Київоблстандартметрологія”, м. Біла Церква

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

ТИШКІВСЬКИЙ М.Я., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ КОРМОВОЇ СУМІШІ НА ОСНОВІ ГУМІНОВИХ КИСЛОТ У ВЕТЕРИНАРІЇ: ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ У СВИНАРСТВІ

У тезах представлено результати використання органічної кормової суміші на основі гумінових кислот у годівлі поросят. Встановлено позитивний вплив добавки на середньодобовий приріст і збереженість тварин. Отримані дані свідчать про доцільність застосування препарату у свинарстві.

Ключові слова: гумінові кислоти, поросята, середньодобовий приріст, збереженість.

Період після відлучення у поросят характеризується високим рівнем стресу, порушенням мікробіоценозу кишечника, зниженням імунної відповіді та, як наслідок, підвищеним ризиком розвитку шлунково-кишкових захворювань. Одним із напрямів сучасної ветеринарної терапії та профілактики є використання натуральних біологічно активних речовин, зокрема гумінових кислот, що входять до складу органічних кормових сумішей [1, 2].

Гумінові речовини мають імуномодулювальну, ентеросорбційну, протизапальну та антиоксидантну дію, а також сприяють стабілізації мікрофлори шлунково-кишкового тракту [3]. Їх використання у годівлі тварин, зокрема поросят, дозволяє знизити ризик антибіотикозалежних розладів, покращити загальний фізіологічний стан тварин та підвищити ефективність виробництва [4].

Метою дослідження було оцінити вплив органічної кормової суміші на основі гумінових кислот на клінічний стан, продуктивність та збереженість поросят у період після відлучення, а також визначити доцільність її використання у промисловому свинарстві.

Дослідження проводили на базі свинокомплексу ТОВ “Агропрайм Холдинг” (Одеська обл.) на 600 поросятах після відлучення у віці 28 днів (середня маса $8,0 \pm 0,2$ кг). Тварин розподілили за принципом аналогів на одну дослідну та дві контрольні групи. Умови утримання, раціон та мікроклімат були стандартними для всіх груп.

Протягом 60 днів поросята дослідної групи отримували питну воду з додаванням органічної кормової суміші на основі гумінових кислот (препарат Greenat) у дозі 2 л/т. Подачу препарату здійснювали через автоматичний дозатор.

Оцінку ефективності застосування суміші проводили за приростом маси тіла, споживанням корму, збереженістю поголів'я, загальним клінічним станом.

Результати дослідження. За результатами аналізу даних (табл. 1) поросята дослідної групи, яким до питної води додавали органічну кормову суміш, виготовлену на основі гумінових кислот, продемонстрували вищий середньодобовий приріст маси тіла – $530,0 \pm 8,6$ г, що перевищувало аналогічний показник у контрольній групі № 1 та № 2 на 3,5 % та 4,3 % відповідно.

Таблиця 1. – Порівняння продуктивних показників поросят контрольних груп та дослідної групи під дією органічної кормової суміші на основі гумінових кислот

Показники	Групи тварин		
	Дослідна	Контрольна 1	Контрольна 2
Середньодобовий приріст, г	$530,0 \pm 8,6$	$512,0 \pm 11,6$	$508,0 \pm 9,3^*$
Збереженість поголів'я, %			
Вибуття із дорощування:			
загибель	10	14	14
забій	-	5	5
Спожито гранул:			
всього, кг	3200	3400	3775
кормодні	8125	8815	8755
спожито на 1 гол., г	394	386	431
Спожито предстартерного корму:			

всього, кг	2805	2904	2277
кормодні	6084	6744	5368
спожито на 1 гол., г	461	431	424
Вибуття перші 14 днів після переведення на відгодівлю:			
загибель	5	16	5
забій	2	11	8

Виявлена різниця у прирості маси тіла поросят між дослідною та контрольною групою № 2 була статистично наближеною до достовірної ($p < 0,1$), що свідчить про позитивну динаміку росту тварин під впливом органічної кормової суміші, виготовленої на основі гумінових кислот, на темпи росту поросят у період після відлучення.

Збереженість поросят у період дорощування дослідної групи була вищою, ніж у поросят контрольних груп і становила 98,3 %, проти 96,8 % у № 1 та № 2 групах, відповідно. Окрім загибелі 14 тварин у кожній контрольній групі, по 5 поросят були вибракувані та здані на забій з метою запобігання подальшому зниженню середніх показників продуктивності.

Отже, до групи відгодівлі у дослідній групі надійшло 590 поросят, тоді як у контрольних групах № 1 та № 2 залишилось по 581 гол. після періоду дорощування.

Протягом перших 14 днів відгодівлі у дослідній групі вибуло 7 тварин (із них 5 загинуло, 2 здано на забій), у результаті чого залишилось 583 тварини.

У контрольній групі №1 за аналогічний період (14 днів відгодівлі) загинуло 16 поросят, ще 11 було здано на забій, тож на кінець періоду залишилось 554 тварини. У контрольній групі № 2 за цей же період загинуло 5 поросят, а 8 здали на забій – залишилось 568 поросят.

Таким чином, збереженість поголів'я поросят дослідної групи протягом усього періоду – від початку дорощування до завершення відгодівлі становила 97,2 %, у контрольній групі № 1 – 92,3 %, у контрольній групі № 2 – 94,7 %.

Отримані результати свідчать про перевагу дослідної групи за показником життєздатності тварин, що вказує на позитивний вплив органічної кормової суміші, що спостерігали упродовж усього періоду вирощування.

Зменшення вибуття та смертності свідчить про потенційний загальнозміцнюючий ефект гумінових кислот, що, ймовірно, пов'язано зі зниженням стресу в перехідний період та покращенням імунної відповіді.

Споживання комбікорму у дослідній групі також було нижчим – 3200 кг проти 3587,5 кг у контролі, як і загальна кількість кормоднів (8125 проти 8785). Разом з тим, витрати корму на одну голову склали 394 г у дослідній групі проти 408,5 г у контрольних, що свідчить про ефективніше засвоєння корму у досліді.

Схожа тенденція простежувалась і в споживанні предстартера – 2805 кг у досліді проти середніх 2590,5 кг у контролі, при нижчих витратах на одну голову (461 г проти 427,5 г), що, ймовірно, пов'язано з інтенсивнішим стартовим ростом.

Таким чином, включення до раціону органічної кормової суміші, виготовленої на основі гумінових кислот, зумовило кращі продуктивні

показники, збільшення збереженості поголів'я, а також ефективніше використання корму, що підтверджує доцільність його застосування в умовах дорощування поросят.

Висновки. 1. Включення до раціону поросят органічної кормової суміші на основі гумінових кислот позитивно вплинуло на їхню продуктивність: середньодобовий приріст маси тіла у дослідній групі був вищим на 3,5 % та 4,3 % порівняно з показниками контрольних груп.

2. Збереженість поросят у період дорощування у дослідній групі була вищою (98,3 %) порівняно з контрольними (96,8 %), що свідчить про позитивний вплив органічної кормової суміші на життєздатність тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ji F., McGlone J.J., Kim S.W. Effects of dietary humic substances on pig growth performance, carcass characteristics, and ammonia emission. *Journal of Animal Science*. Vol. 84, Iss. 9. P. 2482–2490. doi.org/10.2527/jas.2005-206

2. Bai H.X., Chang Q.F., Shi B.M., Shan A.S. Effects of fulvic acid on growth performance and meat quality in growing-finishing pigs. *Livestock Science*. 2013. Vol. 158, Iss. 1–3. P. 118–123. doi.org/10.1016/j.livsci.2013.10.013

3. Wang Q., Chen Y.J., Yoo J.S. [et al.]. Effects of supplemental humic substances on growth performance, blood characteristics and meat quality in finishing pigs. *Livestock Science*. 2008. Vol. 117, Iss. 2–3. P. 270–274. doi.org/10.1016/j.livsci.2007.12.024

4. Якубчак О.М., Тишківська Н.В., Тишківський М.Я. Продуктивність та показники крові телят різних вікових груп у разі застосування кормової суміші на основі гумінових кислот // Науковий вісник ветеринарної медицини. 2024. № 2. С. 102–112. Doi: 10.33245/2310-4902-2024-192-2-102-112

УДК 636.4:616.39-092.085

СВИСТУН Ю.О., здобувач ступеня д-ра філософії,

ЛИЧУК М.Г., канд. вет. наук

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

Yuriisvystun18@gmail.com, lychukmg@gmail.com

МЕТАБОЛІЧНИЙ СИНДРОМ У СУЧАСНОМУ СВИНАРСТВІ: КЛІНІКО-ПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОРЕКЦІЇ

Розглядаються актуальні питання метаболічного синдрому у маточного поголів'я промислових свинокомплексів. Проаналізовано клінічні прояви, патогенетичні механізми та поточний стан дослідження проблеми.

Ключові слова: метаболічний синдром, свиноматки, ожиріння, інсулінорезистентність, дисліпідемія, ендотоксемія, метаболічні порушення.

Останні десятиліття характеризуються стрімким технічним розвитком галузі свинарства та запровадженням європейських директив, спрямованих на забезпечення здоров'я та благополуччя тварин. Наслідком цих заходів стало